

FORTFARANDE RELATIVT HÖGT
KAPACITETSUTNYTTJANDE INOM
TILLVERKNINGSINDUSTRIN BÅDE I
NORRBOTTEN OCH VÄSTERNORR-
LAND MED 90% I BÅDA LÄNEN

ARBETSKRAFTSBRISTEN FORTFA-
RANDE STOR INOM INDUSTRIEN MEN
ANDELEN FÖRETAG SOM RAPPOR-
TERAR OM BRIST PÅ ARBETSKRAFT
HAR MINSKAT I ALLA LÄN
SEDAN HÖSTEN 2022

FÖRETAGEN I NORRLAND
VÄSENTLIGT POSITIVARE ÄN PÅ
RIKSNIVÅ FÖR FEMTE KVARTALET
I RAD

NORRLANDSFONDEN

Konjunktur barometern

2023

Undersökningen baseras på data från Konjunkturinstitutets barometer för oktober. Den omfattar 2 400 företag i de fem norrlandslänen. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät med ett flertal frågor som syftar till att mäta nuläget i näringslivet samt en indikation på hur företagen ser på den närmaste framtiden.

OMVÄRLDSLÄGET I KORTHET

1979 skrev Bruce Springsteen låten The River som släpptes som singel i Europa 1981. Textraden "Is a dream a lie if it don't come true" handlar om en ung man som kämpar för att försörja sin familj under en lågkonjunktur. När jag växte upp var det en av mina favoritlåtar, utan att jag som ung tonåring förstod innebörden av texten. Världsekonomin nu är i grunden mycket starkare och flexiblare än den var för 40 år sedan. Många har, om inte behövt glömma sina drömmar, kanske behövt flytta dem några år framåt efter den påfrestning som hushållen är mitt inne i.

2023 är ytterligare ett år som präglas av en ekonomisk avmattning. I det globala perspektivet är det dels de kriser i vår närhet som hotar världsfreden, men även effekten den globala uppvärmningen har på klimatet vilket påminner om utmaningarna mänskligheten står inför.

Ryssland fortsätter sitt aggressiva anfallskrig mot Ukraina och trots ett tappert försvar och stöd från Väst ser det inte ut att bli fred inom närtid. I tillägg till det har krisen i Mellanöstern tagit fart igen efter Hamas terrorattack mot Israel. Sammantaget ger detta en världsbild där militära blockbildningar påverkar världshandeln negativt.

Tittar man på det ekonomiska nyhetsflödet så är det en blandad kompott där Kina inte verkar ge den förväntade skjutsen till ekonomin efter att covid-restriktionerna hävts samtidigt som USA återigen visat motståndskraft och flexibilitet i ekonomin. Till det positiva kan man även addera att oron för det finansiella systemet i USA avtagit. I Europa bedöms tillväxten bli svag under nästa år där BNP stagnerar beroende på hög inflation och stigande räntor. Inflationstrycket i ekonomin avtar relativt snabbt, men ökade militära investeringar och en större protektionism gör inflationsutvecklingen svårbedömd på sikt.

Hushållen i Sverige har drabbats av stigande kostnader och sänkta reallöner vilket många av de unga hushållen inte upplevt tidigare. Man får gå tillbaka ända till början på 80-talet för att se en liknande utveckling. Detta påverkar många branscher som känner av att hushållen minskar sina inköp av det som inte upplevs som nödvändigt. Branscher som är i utmanande tider är framför allt de inom sällanköps-handeln, restaurang, hotell och rekreation. Glädjande är att statistiken som nu kommer visar att inflationen är på väg att avta och våra reallöner stiger igen, men normaliseringen kan ta flera år.

Tittar vi på Norrland så visar årets konjunkturbarometer att det finns samma utmaningar som i riket, men det finns även skillnader. Medan arbetslösheten stiger i riket ligger den på en låg nivå i norr även om aktiviteten i ekonomin och lönsamheten i företagen sjunker även i Norrland.

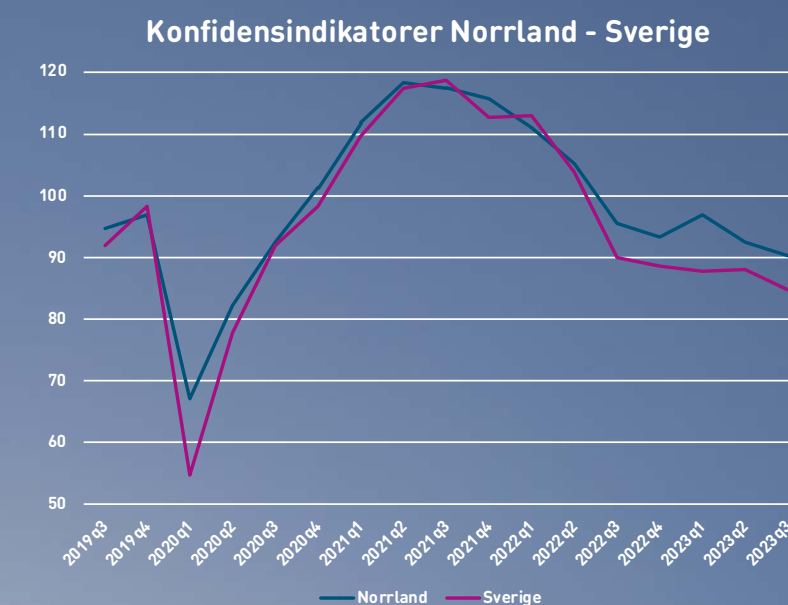
Företagen som vi möter lyfter kompetensbrist som en stor utmaning. Kompetensbehoven är stora i de gröna industrisatsningarna under de kommande åren. För att attrahera arbetskraft utifrån behövs det bostäder under uppbyggnadsfasen, men även attraktiva bostäder för de som flyttar hit permanent. För vår region är det viktigt att dessa investeringar blir av, även i ett svårare läge med högre räntor och avvaktande investerare. Berörda kommuner gör stora satsningar som innebär en möjlighet, men samtidigt en risk. Men lyfter vi blicken så har Norrland stora möjligheter att bli vinnare med den utveckling som nu sker.

Vårt Norrland har fantastiska möjligheter i form av naturen med alla dess tillgångar. Vi behöver investera i hållbara samhällen för att realisera den potential som finns i den gröna omställningen. Den är inte bara en regional angelägenhet utan teknikutvecklingen och investeringarna har påverkan långt utanför våra norrländska län och är avgörande för hur vi möter vår tids största utmaningar. För att det skall bli verklighet krävs att samhälle, politik och näringsliv samarbetar. Norrlandsfonden ska göra det vi är bäst på i den omställningen. Nämligen att finansiera framtida satsningar i regionens företag.

Avslutningsvis tänker jag på en annan låt, av Journey, med textraden "Don't stop believin' Hold on to that feeling".

SVAGT STÄMNINGSLÄGE MEN FORTSATT MER POSITIVT ÄN I RIKET

Stämningssläget för näringslivet i Norrland har försvagats ytterligare något och ligger nu på gränsen till mycket svagt. Trenden med ett väsentligt starkare läge i Norrland än i riket består dock och detta mönster räknar nu in sitt femte kvartal. Byggindustrin och tjänstesektorn är fortsatt positivare i Norrland än i riket, medan det omvända gäller för tillverkningsindustrin. Handeln signalerar ett mycket svagt läge, både i Norrland och på riksnivå.

På riksnivå har hushållens lägesbedömningar successivt blivit något mindre negativa under ett års tid, både vad gäller den egna ekonomin och den svenska ekonomin. Trots det är bedömningarna fortfarande mycket negativa, framför allt vad gäller den egna ekonomin. Det är väsentligt färre hushåll än normalt som planerar att köpa bil eller bostad och när det gäller renovering av bostaden är andelen hushåll som avser göra det inom kommande 12 månader på bottenivå. Sedan början på 2021, då den starkaste konfidensindikatorn för det samlade näringslivet uppmättes både för riket och Norrland, har läget successivt försvagats. På riksnivå är läget på mycket svag nivå och underträffas bara av pandemins utbrott våren 2020 och finanskrisen 2008. För Norrland är läget svagt men ändå mindre negativt än på riksnivå. Den relativt stora skillnaden i lägesbedömning mellan riket och Norrland som nu uppmätts fem kvartal i rad går inte att återfinna för någon tidigare tidsperiod.

För privata tjänstenäringar var trenden vikande det senaste kvartalet både i Norrland och i riket. Stämningsläget är dock väsentligt mindre negativt i Norrland där läget klassas som svagt medan tjänste-

företagen på riksnivå med marginal klassar läget som mycket svagt.

Tillverkningsindustrin är den enda bransch som är mer positiv på riksnivå än i Norrland. Detta mönster har nu bestått under två års tid och läget på riksnivå är starkare än normalt, medan det är svagare än normalt i Norrland.

Byggsektorn i Norrland har kraftigt försvagat sina lägesbedömningar under 2023 och läget är nu mycket svagt. På riksnivå är dock byggföretagen ytterligare väsentligt mer negativa än i Norrland och här är lägesbedömningarna i nivå med tidigare bottenivåer under pandemin och finanskrisen.

För handeln är läget likvärdigt både i Norrland och riket. Lägesbedömningarna har stärkts något under 2023 men fortfarande är läget mycket svagare än normalt.

För de fem norrländska länen är bedömningarna relativt lika. Under 2023 har läget fortsatt att försvagas i linje med trenden sedan början på 2021 och nu ligger lägesbedömningarna i samtliga län precis kring gränsen mellan svagt och mycket svagt läge.

NORRLANDS- LÄNEN

NORRBOTTEN

Byggföretagen i Norrbotten tror att byggmarknaden kommer att fortsätta försämrans på ett års sikt.

-60,0

VÄSTERBOTTEN

Byggföretagen i Västerbotten rapporterar om att antalet anställda minskar.

-14,0

VÄSTERNORRLAND

Industriföretagen i Västernorrland har positiva förväntningar på produktionsvolymen kommande kvartal, nettotalet stiger till 11 från -17.

11,0

GÄVLEBORG

Stora varulager hos handeln i Gävleborg.

30,0

NORRBOTTEN

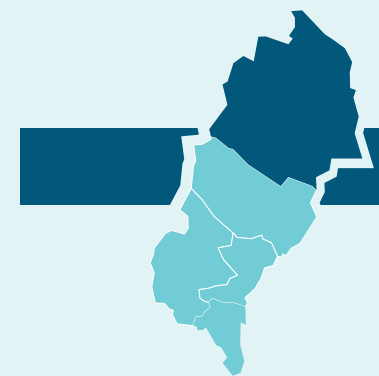
Samtliga branscher försvagade mer eller mindre sina lägesbedömningar under det tredje kvartalet. Konfidensindikatorn för näringslivet signalerade ett svagt läge strax över gränsen för att klassas som mycket svagt.

Handeln i Norrbotten signalerade ett svagt läge. Bedömningen av hur försäljningssituationen varit det senaste kvartalet var fortsatt mycket svag. En majoritet av handlarna ansåg också att varulagren var för stora. Att konfidensindikatorn inte var ännu svagare

berodde på att handlarna hade en positiv framtidstro där man bedömde att försäljningssituationen förbättras framåt. Handlarna uppgav också att lönsamheten försämrats ytterligare vilket är en trend som pågått i två år.

BYGGFÖRETAGEN I NORRBOTTEN GÖR MYCKET NEGATIVA BEDÖMNINGAR AV ORDERSTOCKARNA, NETTOTAL -52

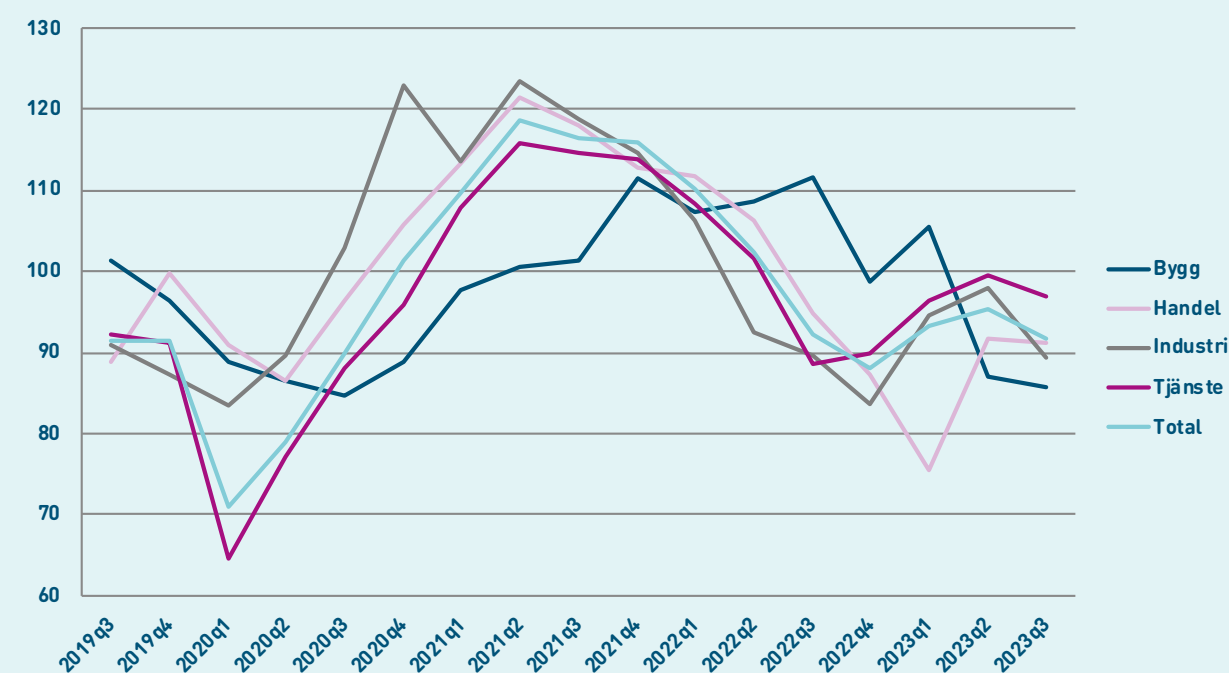

Tillverkningsindustrin uppgav ett ytterligare försvagat läge och läget är nu precis på gränsen mellan svagt och mycket svagt läge. Framför allt var företagen negativa till orderläget och i sina förväntningar på produktionsvolymen framöver. Bedömningarna av färdigvarulagrens storlek var i stället relativt neutrala i motsats till hur det var för ett år sedan då stora varulager var det som drog ned konfidensindikatorn. Industriföretagens bedömningar av lönsamheten har också försvagats ytterligare vilket är i linje med en trend som pågått i tre år. Vid den senaste mätningen var det fler företag som uppgav att lönsamheten var för dålig än som uppgav att lönsamheten var god. Positivt var i alla fall att kapacitetsutnyttjandet fortsatt var på 90 procent, vilket är högre än riket och övriga norrlandslän utom Västernorrland. Andel industriföretag som anger att man har brist på arbetskraft har också minskat till ca fyra av tio företag jämfört med att nästan samtliga företag uppgav en brist för ett år sedan.

Privata tjänstenärningar var den minst negativa branschen i Norrbotten med en konfidensindikator endast strax under gränsen för normalläge. Samtliga netttotal låg i relativt neutralläge. Man var något negativare till hur verksamheterna utvecklats och i sina förväntningar på efterfrågan framöver. Däremot var man något mer positiv i sina bedömningar av hur efterfrågan utvecklats sig. Lönsamhetsbedömningarna försämrades och precis som för handeln och tillverkningsindustrin är detta en trend som pågått ett par år.

Byggsektorn i Norrbotten signalerade fortsatt ett mycket svagt läge. Tidigare har förväntningarna på antalet anställda bidragit till att hålla uppe konfidensindikatorn men nu är både detta netttotal och bedömningarna av orderstockarnas storlek mycket negativa. En majoritet av byggföretagen har också fyra kvartal i rad angett att antalet anställa har minskat. Även i medellångt perspektiv gjorde byggföretagen en mycket negativ bedömning där en stor majoritet av företagen var pessimistiska till hur byggmarknaden kommer att utvecklas på ett år sikt.

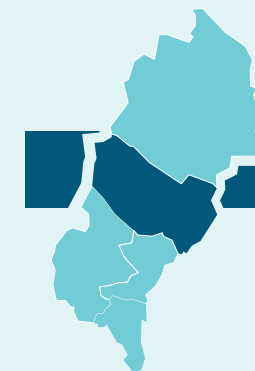
Norrbotten

VÄSTERBOTTEN

PRIVATA TJÄNSTENÄRINGAR I VÄSTERBOTTEN RAPPORTERAR OM FÖRSVAGAD LÖNSAMHET, FRÅN NETTOTAL -26 TILL -33

Tillverkningsindustrin försvagades relativt kraftigt i länet från ett starkt till svagt läge. Företagen indikerade något ökande färdigvarulager och krympande orderstockar men framför allt var man väsentligt negativare i sina förväntningar på produktionsvolymen framöver. När det gäller bedömningarna av orderstockarna och förväntad produktionsvolym har man successivt under två års tid gjort mer negativa bedömningar och det visar sig också i ett sjunkande kapacitetsutnyttjande sedan andra halvåret 2021 från 90 procent till nu 80 procent. En lägre fart i industrin visar sig också i lägre bristtal på arbetskraft, men fortfarande uppgav fyra av tio industriföretag att man inte lyckas anställa. Industriföretagens bedömningar av lönsamheten var också svaga där en stor majoritet ansåg att lönsamheten var för låg.

De privata tjänsteföretagen i Västerbotten signalerade om ett försvagat stämningsläge och nu är läget endast strax över gränsen för mycket svagt. Det som framför allt drog ned stämningsläget var negativa

förväntningar på hur efterfrågan kommer att utvecklas framöver. Däremot var man relativt neutrala i sina bedömningar av hur verksamheterna utvecklats och hur efterfrågan varit senaste kvartalet. Tjänsteföretagen fortsatte att göra mycket negativa bedömningar av hur lönsamheten utvecklar sig och andelen företag som signalerade en brist på personal har minskat från sex av tio till tre av tio på två år.

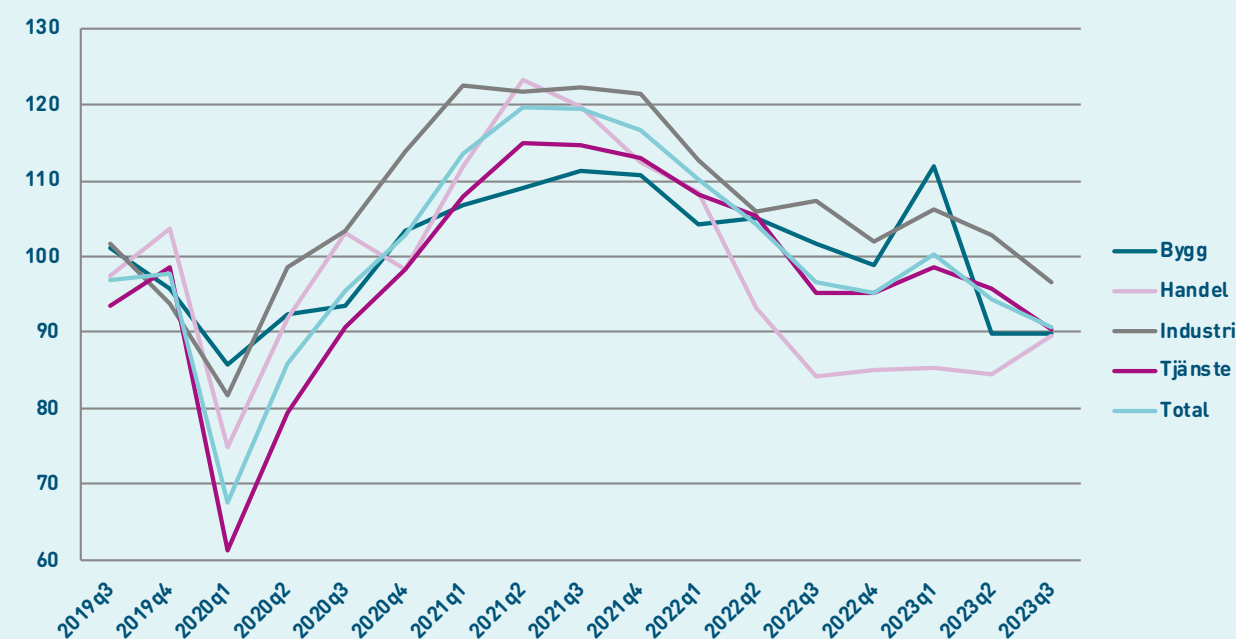
Byggföretagen i Västerbotten indikerade fortsatt ett läge på gränsen mellan svagt och mycket svagt läge. Man var mycket negativa i sina bedömningar av orderstockarna och i sina förväntningar på hur antalet anställda kommer att utveckla sig. Under 2021 och 2022 uppgav byggföretagen kontinuerligt att antalet anställda ökade men under det senaste halvåret uppgav en majoritet av företagen att antalet anställda minskat. Byggföretagen är också mycket negativa i sina bedömningar av byggmarknaden på lite längre sikt, där en stor majoritet av företagen tror att läget försämras på ett års sikt.

Konfidensindikatorn för näringslivet i länet försvagades till en nivå strax över gränsen för mycket svagt läge. Endast handeln stärkte sitt läge medan övriga branscher försvagades eller indikerade oförändrat läge.

Handeln i Västerbotten stärkte sitt läge från ett mycket svagt läge till ett läge i princip på gränsen mellan svagt och mycket svagt läge. Förstärkningen berodde på att man stärkte sina förväntningar på efterfrågan framöver och att lagren minskade något. Dock anger fortfarande en majoritet av handlarna att

lagren är för stora. Försäljningsvolymerna det senaste kvartalet var man relativt neutrala till. Bedömningarna av hur lönsamheten utvecklat sig stärktes något men fortfarande uppgav en majoritet av handlarna att lönsamheten var för svag.

Västerbotten

VÄSTERNORRLAND

TILLVERKNINGSINDUSTRIN I VÄSTERNORRLAND
SIGNALERAR OM SVAG LÖNSAMHET, -35 I NETTOTAL

Tillverkningsindustrin i Västernorrland förstärkte sitt läge relativt kraftigt och konfidensindikatorn indikerade ett normalläge. Det förbättrade stämningsläget berodde framför allt på minskande färdigvarulager och positiva förväntningar på produktionsvolymen framöver. Däremot var bedömningarna av orderstockarna fortsatt relativt svaga. Bedömningarna av lönsamheten fortsatte att försvagas i linje med en trend som pågått i ett och ett halvt år och en stor majoritet av industriföretagen uppgav nu att lönsamheten var svag. Kapacitetsutnyttjandet låg fortsatt kvar på höga 90 procent medan fyra av tio företag signalerade om arbetskraftsbrist.

Privata tjänstenärningar i länet signalerade om ett svagare läge än normalt. Tjänsteföretagen gjorde relativt lika bedömningar som föregående kvartal för hur verksamheterna utvecklats och hur efterfrågan

varit. I sina förväntningar på efterfrågan framåt var man mer negativa än tidigare vilket var i linje med bedömningarna i övriga norrlandslän. Lönsamheten fortsatte enligt företagen att försämrats till en nu svag nivå. Även bristen på arbetskraft blev mindre men fortfarande rapporterade tre av tio företag om en arbetskraftsbrist.

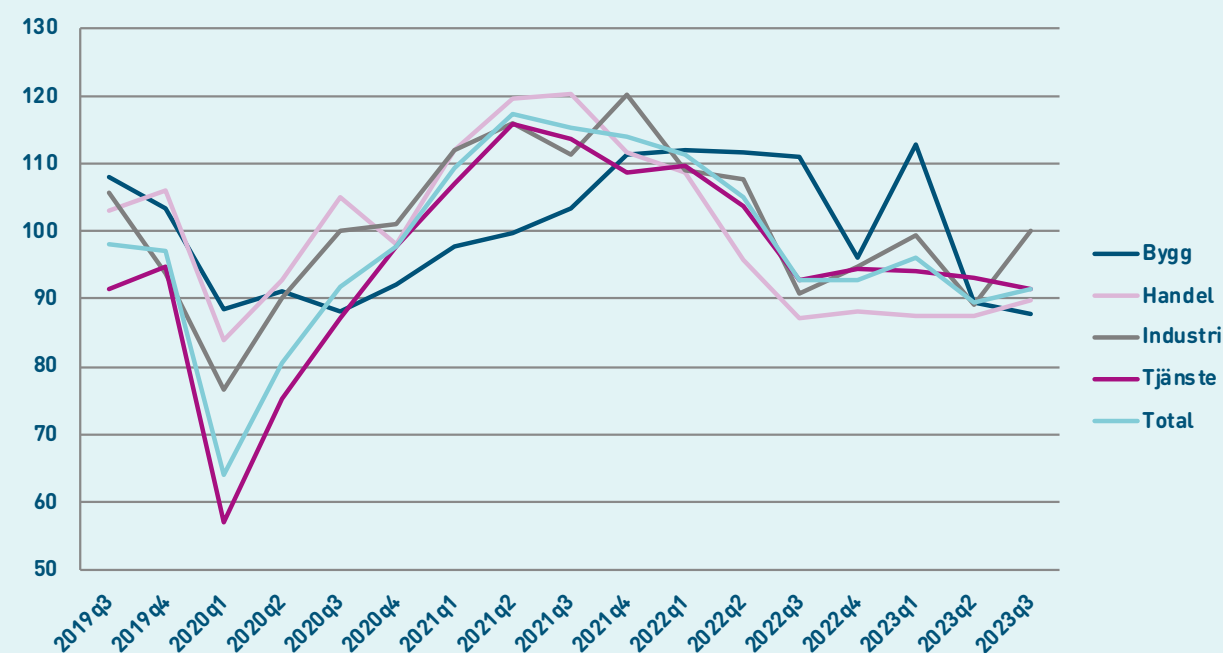
Byggsektorn i Västernorrland rapporterade om ett mycket svagt läge till följd av svaga bedömningar av orderstockarna och pessimistiska bedömningar av hur antalet anställda kommer att utvecklas framöver. Byggföretagen rapporterade också om att antalet anställda minskar och på ett års sikt var man fortsatt mycket negativa till hur byggmarknaden kommer att utvecklas.

Näringslivet i länet indikerade ett svagare läge än normalt, där alla branscher utom industrin signalerade ett läge på gränsen mellan svagt och mycket svagt. Tillverkningsindustrin stärkte dock sitt läge till ett normalläge.

Handeln i länet indikerade ett mycket svagt läge, främst till följd av relativt stora lager. Däremot var bedömningarna av hur efterfrågan varit och förväntningarna på efterfrågan framöver relativt neutrala. Bedömningarna av hur lönsamheten utvecklas fortsatte

också att försvagas, vilket var i linje med en trend som pågått sedan första kvartalet 2022. Till det positiva var att handlarna var relativt optimistiska om hur försäljningen kommer att utvecklas på sex månaders sikt.

Västernorrland

JÄMTLAND

BYGGINDUSTRIN I JÄMTLAND RAPPORTERAR OM MINSKAT
ANTAL ANSTÄLLDA FÖR FJÄRDE KVARTALET I RAD

Tillverkningsindustrin stärkte sin lägesbedömning i motsats till övriga branscher i länet till ett starkare läge än normalt. Det som dock framför allt bidrog till detta var små färdigvarulager. Även orderläget stärktes relativt kraftigt men från svag nivå till ett neutralt läge. Förväntningarna på produktionsvolymen framåt var relativt neutrala. Lönsamheten bedöms fortsatt som relativt svag och kapacitetsutnyttjandet sjönk, vilket på totalen nyanserar den starka konfidensindikatorn. Andelen industriföretag som signalerade arbetskraftsbrist ökade dock i motsats till i övriga norrlandslän.

Privata tjänstenärningar i Jämtland fortsatte sin negativa trend och läget ligger nu på gränsen mellan svagt och mycket svagt. Framför allt blev företagen kraftigt negativare i sina förväntningar på efterfrågan framöver. Vid den senaste mätningen var tjänsteföretagen neutrala eller svagt negativa till denna fråga såväl som till hur verksamheterna utvecklats och hur

efterfrågan varit det senaste kvartalet. Till den negativa bilden ska också läggas att tjänsteföretagen var mycket negativa till lönsamheten där en stor övervikt av företagen ansåg att lönsamheten är låg. Trots det svaga stämningsläget uppgav dock fyra av tio att man hade brist på personal.

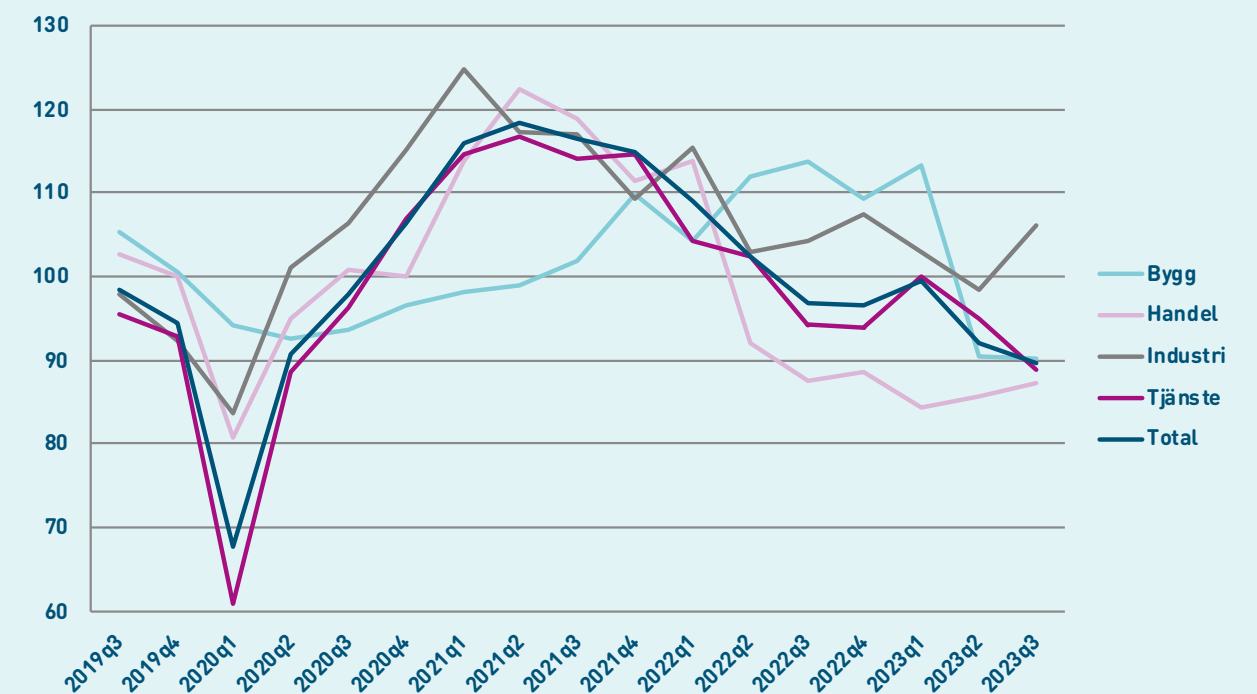
För byggindustrin var bedömningarna i likhet med andra kvartalet mycket pessimistiska och läget ligger fortsatt på gränsen mellan svagt och mycket svagt. Byggföretagen var mycket negativa till både orderstockarnas storlek och i sina förväntningar på hur antalet anställda kommer att utveckla sig. En majoritet av byggföretagen uppgav också för fjärde kvartalet i rad att antalet anställda minskat. Till det positiva för branschen hör att man successivt under fyra kvartal blivit mindre negativ om hur byggmarknaden kommer att utveckla sig på medellång sikt. Dock var fortfarande en klar majoritet av byggföretagen negativa.

Näringslivet i länet försvagade sina bedömningar till ett läge precis på gränsen mellan svagt och mycket svagt. Även samtliga branscher indikerade ett stämningsläge i nivå med detta utom tillverkningsindustrin som tvärtom stärkte sina bedömningar till ett starkt läge.

Handeln i Jämtland signalerade fortsatt om ett mycket svagt läge. Framför allt tyngdes bedömningarna av en svag försäljning och relativt stora lager. Däremot stärktes förväntningarna på försäljningen framöver till

en neutral nivå. Även bedömningarna av lönsamheten stärktes något men fortfarande uppger en stor majoritet av handlarna att lönsamheten är svag.

Jämtland

GÄVLEBORG

Näringslivet i Gävleborg uppvisade precis som övriga norrlandslän ett stämningsläge i gränslandet mellan svagt och mycket svagt läge. Samtliga branscher utom tillverkningsindustrin försvagade sina konfidensindikatorer.

Handeln i länet signalerade ett mycket svagt läge, framför allt till följd av relativt stora varulager och svag försäljning senaste kvartalet. Också förväntningarna på försäljningen kommande kvartal försvagades. Även lönsamhetsutvecklingen var åt det negativa

hållet och en stor majoritet av företagen är missnöjda med lönsamheten. Till det positiva kan i alla fall räknas att handlarna fortsatte att stärka sin positiva tro till hur efterfrågan kommer att utvecklas på lite längre sikt.

TJÄNSTEFÖRETAGEN I GÄVLEBORG ÄR PESSIMISTISKA TILL EFTERFRÅGAN KOMMANDE KVARTAL, NETTOTOTAL -5

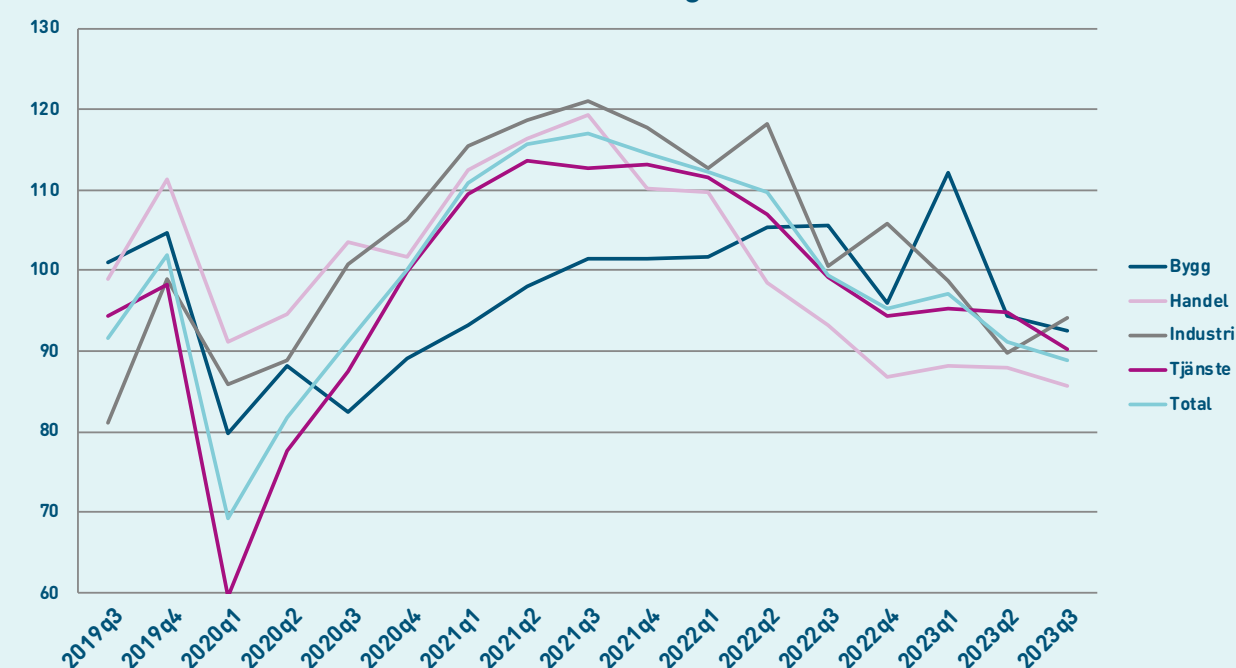
Tillverkningsindustrin stärkte som enda bransch i länet sitt läge, men fortfarande var läget svagare än normalt. Den starkare konfidensindikatorn åstadkoms trots att bedömningen av orderstockarna försvagades för sjätte kvartalet i rad. Trots att en relativt stor majoritet av företagen alltså ansåg att orderstockarna var för små hade företagen en genomsnittlig orderstock på tio veckor, vilket i sin tur bidrog till positiva förväntningar på produktionsvolymen framöver. Dessutom minskade färdigvarulagren något vilket bidrog till förstärkningen av konfidensindikatorn. Att läget ändå är svagare än normalt visas av att en stor övervikt av industriföretagen ansåg att lönsamheten var för svag och också av ett lägre kapacitetsutnyttjande.

Tjänstesektorn försvagades till ett läge precis över gränsen till att klassas som mycket svagt. Förväntningarna på efterfrågan kommande kvartal försämrades relativt kraftigt medan bedömningarna av hur ef-

terfrågan varit och hur verksamheterna utvecklats var relativt neutrala. Även förväntningarna på efterfrågan på sex månaders sikt försvagades och dessutom var tjänsteföretagen mer negativa till hur lönsamheten utvecklats. Ett lägre tryck i tjänstesektorn indikerades också av att andelen företag som rapporterade om brist på arbetskraft minskade.

Byggföretagen i Gävleborg signalerade i likhet med i Norrland i stort om ett försvagat läge. Bedömningarna av orderstockarnas storlek och hur antalet anställda kommer att utvecklas var kraftigt negativa. Som positivt kan nämnas att byggsektorn för fjärde kvartalet stärkte sin bedömning av hur byggmarknaden kommer att utvecklas på tolv månaders sikt. Hösten 2022 trodde i princip alla företag att läget kommer att försämrats på ett års sikt. Nu är fortfarande en majoritet negativa men ett nettotal på minus tjugoåtta visar att pessimismen börjat lätta något.

Gävleborg

KOMMENTARER FRÅN FÖRETAGEN

ONCE UPON PUBLISHING AB

Once Upon är en tjänst för att beställa fotoböcker via en app. Verksamheten är baserad i Skellefteå och har kunder i 15 länder.

Hur upplever ni läget i er bransch?

De indikationer vi har via publika rapporter och information vi får från tryckerier vi jobbar med visar fortsatt tillväxt i vår bransch på runt 5 procent. Vi har fortsatt positiv trend och en högre tillväxt än marknaden som sådan.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Egentligen inte. Vi är mer riskmedvetna och har större koll på kostnader samt har rekryterat mer varsamt. I övrigt inte.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Supersvårt att säga. Det enda vi vet är att vi inte vet. Viktigt att ha processer och strukturer för att kunna läsa av och svara på förändringar snabbt.

Vår bransch tror jag faktiskt kommer klara sig hyfsat bra. Vi säljer personliga produkter som manifesterar något som kanske blir än viktigare än tidigare i skakiga omvärldslägen - relationer och kärlek!

LINA ANDERSSON
GRUNDARE OCH VD

NPC

Nordic Performance Center är en gymkedja med fokus på premium-känsla och individuell träning. De har anläggningar på sju orter, Boden, Luleå, Skellefteå, Östersund, Sundsvall, Gällivare och Kiruna.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi upplever läget som lite pressat där ökade kostnader för hyra, personal och räntor. Samtidigt har intäkterna generellt i branschen inte hängt med vilket påverkar lönsamheten. Tuffast läge är det för budgetsegmentet som inte kunnat höja priserna medan premiumsegmentet, som vi tillhör, har kunnat fortsätta växa med fler kunder.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Vi har fått öka kostnadskontrollen. Kringtjänster som exempelvis PT-tjänster och kosttillskott har minskat 20-25 procent generellt i branschen. Vi har också justerat prismodellen med fler som betalar månadsvis i stället för årsvis.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Jag tror att det blir ett tufft år för gymbranschen. Fler hyreshöjningar förväntas och vi har blivit tillfrågade om att förvärva andra aktörer inom branschen.

CHRISTIAN NAARTTIJÄRVI
VD NORDIC PERFORMANCE CENTER AB

DIÖS

Diös är ett av Sveriges största fastighetsbolag. De är marknadsledande i flera tillväxtstäder och äger kommersiella fastigheter och bostäder.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Jag upplever att precis som i många andra branscher så handlar det om att aktivt navigera på kort sikt och samtidigt planera för långsiktig tillväxt. Vi befinner oss på en marknad, norra Sverige, med stora möjligheter där vi har vår tids största tillväxtrevolution. Det märks inte minst genom det fortsatta stora intresset för etableringar i våra städer från såväl befintliga som nya hyresgäster.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Konjunkturläget med de oroligheter vi ser i världen har gjort att vi hanterar både de kortsiktiga och långsiktiga investeringarna parallellt. Vi lever väldigt nära våra hyresgäster och deras affärer och vi ser samarbete mellan oss alla olika aktörer i en stad som helt avgörande. På så sätt ta vi tillvara på de möjligheter som finns. Vi har vässat vårt kontorserbjudande då det är inom just kontor vi ser den starkaste utvecklingen och den största potentialen i vår affär.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vår marknad är norra Sverige. Jag övertygad om att de gröna investeringar vi ser här endast är i sin linda. Den väletablerade basindustrin har byggt Sverige en gång, och kommer att göra det igen på ett grönt sätt. Vårt uppdrag det är att skapa Sveriges mest inspirerande städer. Tillsammans med dessa gröna investeringar så kommer vi skapa tillväxt för hela Norra Sverige.

Det största tillväxthindret i norra Sverige är bristen på bostäder. Tillsammans med politiken måste vi skapa förutsättningar för bostadsbyggande. Vi har byggrätter i alla våra städer och välkomnar både nya och befintliga aktörer att fortsätta utveckla våra städer med nya moderna bostäder och attraktiva kontor. Det är en förutsättning för att kunna locka talanger till Norrland.

SOFIE STARK
FASTIGHETSCHEF DIÖS

KOMMENTARER FRÅN FÖRETAGEN

BDX
BDX levererar tjänster och produkter för enkla eller sammansatta behov inom entreprenad- och logistiksektorn. Huvudkontoret finns i Luleå.

BRANÄS-GRUPPEN
Branäsgruppen äger och driver skid-anläggningar. Bland annat Kungsbergets skidanläggning i Järbo.

TEKONF
Tekonf AB är specialister på Teknisk Konfektion. De har kompetens och utrustning för att skära, stansa och sammanfoga mjuka material. Både till industri och konsumentprodukter. Tekonf AB finns i Östersund.

LINDBÄCKS BYGG
Lindbäcks bygg producerar bostäder med en effektiv och innovativ byggmetod. Husen monteras direkt på byggsplats. Verksamheten finns i Piteå.

SWEDLIST AB
Swedlist är ett familjeägt träföretag i Norsjö som tillverkar trälister och träprofiler för alla behov i en modern produktionsanläggning.

REPAY
Repay är en av Sveriges största och snabbast växande leverantörer av figurskurna och kapade ståldetaljer samt handelsstål. Huvudkontor i Skellefteå.

Hur upplever ni läget i er bransch?
Läget i vår bransch är fortsatt bra, men alla har drabbats av kostnadsökningar. Man märker också en segare utveckling i anläggningsbranschen som en följd av att många byggprojekt pausats eller flyttats framåt i tiden. Inom gruvsektorn och i våra industriuppdrag har produktionen varit hög men marginalerna har minskat till följd av ökade kostnader.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?
Vi har haft ett ökat fokus på kostnadskontroll, kassaflöde och affärsutveckling för att hantera effekterna.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?
Marknadsläget inför 2024 känns positivt, att få vara en del av industriutvecklingen här i norr är otroligt spännande för ett företag som BDX. Fortsatt utvecklingen av infrastruktur är dock viktiga grundförutsättningar.

CATRIN INGVARSSON
CONCERNCHIEF BDX

Hur upplever ni läget i er bransch?
Det är fortfarande ökade beläggningar på skidanläggningar. Dock har nybyggnation av boende stannat av och nästan inga nya byggprojekt påbörjats. Men underliggande marknaden är god.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?
Energianvändningen var under väldigt fokus under 2022 och början av 2023, så olika åtgärder för minskad energiförbrukning. Nyinvestering står nästan stilla.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?
Vi tror att marknadsläget fortsatt är bra.

JONAS LUNDBLAD
BRANÄSGRUPPEN AB

Hur upplever ni läget i er bransch?
Vi har mycket att göra i vår produktion. Vi arbetar inom flera olika marknadsområden. Vi har oförändrade behov för våra åkmdrasser medan vi ser en liten nedgång inom sjukvård och industri. Vårt militära marknadsområde ökar istället mycket så sammantaget ökar vi vår omsättning i år med 10 procent och vi har ett starkt orderinflöde på militära produkter.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?
Konjunkturläget innebär att vi får ägna mer resurser på sömnad och utveckling av militära produkter. Vi har också behövt genomföra fler prisjusteringar än normalt pga ökade råvaru- och omkostnader.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?
Vi ser ett mycket starkt inflöde av militära behov, samtidigt som vi bedömer att övriga områden är stabila, så vår bedömning är att vi kommer öka ytterligare 10–20 procent under 2024.

GÖRAN WÄRDELL
VD TEKONF AB

Hur upplever ni läget i er bransch?
Vår verksamhet fokuserar på nyproduktion av lägenheter, vilket är utmanande i dagens konjunktur. Boverket har sänkt sin prognos från 71 000 lägenheter till 21 000 lägenheter under nästa år. Marknaden är kraftigt minskande och läget är mycket tufft. Läget i norra Sverige är bättre med tanke på allt som investeras här.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?
Vi har fått göra mycket för att anpassa oss till rådande läget. Bland annat ändrat i vårt produktsortiment med fler hyresrätter, våra processer har blivit mer effektiva.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?
Marknadsläget är väldigt svårbedömt. Vissa prognosmakare tror att det vänder ganska snart, andra tror att det kan ta sju år. Vi är beredda på att möta läget oavsett hur det utvecklas framöver. Vi står redo när det vänder!

DAVID SUNDSTRÖM
VD LINDBÄCKS GROUP AB

Hur upplever ni läget i er bransch?
Läget är mycket osäkert. Våra kunder finns inom flera marknadssegment. Det vi vet är att byggandet av småhus och flerbostadshus i stort sett har avstannat. Den offentliga sektorn har bromsat in och vi är fler som vill leverera till de projekt som är i gång. Inom ROT sektorn finns ännu en del att leverera till.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?
Ja, vi har det senaste året minskat personalen med 30 procent. Alla investeringar har pausats. I stället för utveckling har vi fått anpassa verksamheten efter rådande marknadsläge.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?
Tyvärr ser det ut som om det kommande året blir ännu tuffare. Beroende på hur lång tid lågkonjunkturen kommer att pågå så kommer det ta tid att få i gång byggandet igen.

BENITHA LINDGREN BOMAN
VD

Hur upplever ni läget i er bransch?
Läget har försämrats efter sommaren. Det är inte panik på något sätt, men våra kunder är mer försiktiga med sina beställningar jämfört med tidigare. Vi ser just nu en nedgång med ca. 10–15 procent jämfört med fjolåret.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?
Vi har inte gjort några förändringar i dagsläget. Förutom att vi är väldigt försiktiga med våra kostnader. Inga varsel är lagda.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?
Vi tror att marknadsläget kommer att vara fortsatt avvaktande under det närmaste året. Vi tror att inflation och ränta måste stabiliseras innan vi ser någon uppgång igen.

PETTER MIKAELSSON
STYRELSEORDFÖRANDE REPAY INVEST AB

SLUTSATSER

SAMMANFATTNING

I linje med den globala och nationella konjunkturutvecklingen kan konstateras att farten i det norrländska näringslivet avtagit, vilket har skett successivt under ett par års tid. Ett skifte kan dock utläsas i att det norrländska näringslivet uppvisar ett väsentligt starkare läge än läget på riksnivå för femte kvartalet i rad, ett mönster som inte går att hitta i någon tidigare tidsperiod. Förklaringarna till detta skifte finns bland annat i den gröna industrialiseringen, både satsningar som är igång men också framtidstro inför vad som kommer, en näringslivsstruktur i Norrland som är mindre beroende av negativa hushåll som slutkund och generellt sett hushåll som sannolikt är mindre tyngda av ränteuppgången.

Att tillverkningsindustrin är svagare i Norrland än på riksnivå kan låta motsägelsefullt med tanke på den gröna industrialiseringen men troligen är den lokala tillverkningsindustrin den bransch som hittills dragit minst nytta av de projekt som kommit igång. De som hittills sannolikt fått ökad affärsvolym till följd av den gröna omställningen är istället byggföretag, inte minst mark och anläggningsföretag, servicenäringen med allt ifrån hotell och restaurang till konsulter och lokal handel. Utöver det förklaras också ett svagare läge för tillverkningsindustrin med att tunga branscher som massa- och pappersindustrin och sågverk har mycket en svag konjunktur och att även stålindustrin har svaga framtidsutsikter. Tillverkningsindustrin kommer också från många goda år och framför allt i Norrbotten ska nedgången ses i ljuset av att industriföretagen har relativt höga förväntningar på ett normalläge och en relativ nedgång från detta läge inte per automatik innebär att läget är dåligt.

Trots det mindre svaga läget i Norrland än i riket finns alltså flera indikatorer som visar på en lägre aktivitet. Bedömningarna av orderstockarna inom industrin är i de flesta län negativare och på relativt låga nivåer och inom tjänstesektorn sjunker förväntningarna på efterfrågan framöver. Bedömningarna av hur lönsamheten utvecklats är väsentligt svagare i

samtliga län brett över industrin, tjänstesektorn och i handeln.

Inom industrin sjunker också kapacitetsutnyttjandet något i samtliga län utom Västernorrland där det är oförändrat och arbetskraftsbristen består men inte på samma extrema nivåer som för ett år sedan.

Byggsektorn är en av de branscher som på riksnivå har det tyngst och läget är svagt även i Norrland även om det är något mindre negativt än i riket. Att byggindustrin i Norrland i mindre grad än på riksnivå jobbar med bostadsbyggande är sannolikt bidragande till detta. Läget är dock svagt och de negativa förväntningar som byggföretagen hade hösten 2022 då i princip alla byggföretag hade en negativ syn på hur byggmarknaden skulle utvecklas på ett års sikt verkar ha fallit in. Dessa tal har sedan dess successivt förbättrats något i samtliga län men fortfarande är en stor majoritet av företagen negativa om utvecklingen även det kommande året.

Kortsiktigt kan det norrländska näringslivet för närvarande dra nytta av en svag krona. Turismen har en konkurrensfördel till följd av en svag valuta och basnäringen inom industrin har mycket av sina kostnader i kronor medan man säljer i utländsk valuta, vilket trots att inflationen varit kraftig och delvis beroende på en svag valuta ger ett positivt netto.

Framgång för Norrrland

Vi är norra Sveriges ledande topplånefinansiär som skapar framgång genom att främja utvecklingen i regionens tillväxtföretag. Varje år lånar vi ut cirka 300 miljoner kronor till nyetablering, utveckling och expansion i det norrländska näringslivet. Vi fokuserar extra mycket på att stötta företag i inlandet, som drivs av kvinnor och som har hållbarhetsambitioner. Sedan vi startade 1961 har vi lånat ut cirka 9 miljarder kronor som i sin tur bidragit till investeringar för över 33 miljarder. Det är vårt sätt att bidra till att regionen växer, skapa framtidstro och framgång i vår del av landet.

**NORRLANDS
FONDEN**

TOPPLÅN FÖR FÖRETAG SEDAN 1961